

دانشکده پرستاری و مامایی شهید دکتر بهشتی
دانشگاه علوم پزشکی گیلان

همه چیز درباره HPV

تهیه کننده:
دکتر شادی ثابت قدم
استادیار سلامت باروری
دبیر کمیته آموزش پاسخگو

اصلی ترین راه انتقال HPV تماس جنسی با فرد آلوده است.

احتمال انتقال از طریق استخر، سونا، جکوزی، نشستن روی صندلی و وسایل نقلیه عمومی یا تماس های عادی اجتماعی، سرویس بهداشتی عمومی و حوله و لباس بسیار اندک و شاید نزدیک به صفر است. با رعایت اصول اولیه بهداشتی، انتقال این ویروس از موارد فوق صورت نمی گیرد.

آیا HPV درمان می شود؟

HPV هیچ درمان و ریشه کنی ندارد اما عوارض آن قابل کنترل است. خوشبختانه، بدن معمولاً به طور طبیعی با ویروس مبارزه می کند. در مواردی که بدن نمی تواند به طور طبیعی با ویروس مبارزه کند، فرد در معرض خطر عوارض جدی از جمله سرطان است. درمان هایی برای مشکلات سلامتی که HPV می تواند ایجاد کند، وجود دارد، به عنوان مثال، برداشتن زگیل تناسلی یا سلول های پیش سرطانی دهانه رحم، و شیمی درمانی، جراحی یا پرتودرمانی برای سرطان.

آیا HPV قابل پیشگیری است؟

این بیماری دارای واکسن است و با انجام واکسیناسیون می توان تا حدود زیادی از ابتلای به این نوع عفونت پیشگیری کرد. واکسن HPV ۴ و ۹ ظرفیتی وجود که به ترتیب محافظت در برابر چهار و نه نوع HPV را به عهده دارند. واکسن گارداسیل ۹ ظرفیتی از افراد در برابر سویه های ۶، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۳۱، ۳۳، ۴۵، ۵۲، ۵۸ ویروس اچ پی وی محافظت می کند. همچنین واکسن ایرانی با نام پاپیلوگارد، اولین واکسن بیماری اچ پی وی در ایران است که آنتی بادی های ضد این ویروس را در بدن تولید می کند. این واکسن از سویه های ۱۶ و ۱۸ ویروس HPV محافظت می کند. برای افراد پیش از شروع نوجوانی (۱۱ تا ۱۲ سالگی)، واکسن HPV در دو دوز به فاصله ۶ ماه تزریق می شود. افراد بالای ۱۵ سال باید سه دوز واکسن با فاصله های دوز دوم ۱-۲ ماه بعد و دوز سوم ۶ ماه بعد از دوز اول، دریافت کنند. هر چند دریافت واکسن تا ۴۵ سالگی امکان پذیر است اما دریافت واکسن در سنین پایین تر در مقایسه با سنین بالاتر ایمنی بهتری برای مبارزه با عفونت ایجاد می کند. مطالعات نشان داده اند که واکسن HPV بسیار ایمن است. هیچ نگرانی ایمنی جدی بیش از سایر واکسن ها دیده نشده و بیشتر عوارض جانبی واکسن HPV خفیف است (به عنوان مثال، تب، سردرد، درد و قرمزی در بازوی محل تزریق واکسن).

اگرچه ویروس HPV در برابر خشک شدن مقاوم است، اما در موقعیت هایی که بهداشت دست ها مورد توجه قرار دارد، مانند استفاده از ضد عفونی کننده های دست، بقای ویروس با چالش هایی مواجه می شود. تحقیقات نشان داده اند که HPV نسبت به هیپوکلریت و ضد عفونی کننده های مبتنی بر اسید پراستیک-نقره حساس است، اما مقاومت قابل توجهی در برابر ضد عفونی کننده های الکلی (اتانول و ایزوپروپانول) دارد. لذا احتمال انتقال از طریق وسایل آلوده معاینه زنان در مراکز نامعتبر نظیر مراکز انجام سقط غیرقانونی به علت عدم رعایت اصول بهداشتی و استریلیزاسیون نادرست وسایل محتمل است. اپیلایسیون در مراکز غیربهداشتی، به علت آلودگی محیط و وسایل، با احتمال بسیار اندک انتقال می تواند همراه باشد. استفاده از تیغ و ژیلت فرد مبتلا ممکن است باعث انتقال بیماری شود. لیزر موهای تناسلی در صورت رعایت اصول اولیه بهداشتی باعث انتقال نمی شود.

آیا ابتلا به زگیل تناسلی در رابطه قطعاً به معنای رابطه نامشروع است؟

خیر، هر چند عمدتاً راه انتقال ویروس HPV تماس جنسی با فرد آلوده است ولی احتمال کوچکی نیز برای انتقال از راه های انتقال غیرجنسی برای ابتلا به HPV مطرح می باشد.

چه کسانی در معرض خطر ابتلا به HPV هستند؟

همه افراد در هر گروه سنی، جنسی و تحصیلی می توانند مبتلا شوند ولی احتمال ابتلا در گروه های زیر بیشتر است:

- افراد دارای چند شریک جنسی و همسران آنها به ویژه اگر اصول ارتباط جنسی ایمن را رعایت نکنند.

- مصرف الکل و مواد مخدر می تواند فرد را مستعد رفتارهای جنسی پرخطر و ابتلا به انواع بیماری های آمیزشی کند

- افراد دارای رفتار جنسی نامتعارف و پرخطر؛ زنان تن فروش و افراد دارای تماس جنسی با همجنس و افراد دارای اختلال هویت جنسی

ویروس پاپیلوما‌ی انسانی (HPV) یکی از شایع‌ترین عوامل عفونی در انسان است. این ویروس بیش از ۴۰۰ نوع مختلف دارد که حدود ۱۸۰ تا ۲۲۰ نوع از آن تاکنون به طور کامل شناسایی و طبقه‌بندی شده‌اند. برخی از انواع این نوع ویروس باعث عفونت پوست شده و برخی دیگر غشاهای مخاطی نواحی مختلف بدن را آلوده می‌کنند. عفونت HPV تناسلی شایع‌ترین عفونت منتقله از راه تماس جنسی در حال حاضر است. این ویروس دارای دو نوع کم خطر (غیر سرطان زا) و پرخطر (سرطان زا) است؛ این دسته بندی براساس ارتباط انواع HPV با سرطان دهانه رحم و ضایعات پیش‌سرطانی، انجام شده است. انواع کم‌خطر HPV شامل انواع ۶، ۱۱، ۱۶، ۱۸، ۳۱، ۳۳، ۳۴، ۳۵، ۳۹، ۴۵، ۵۱، ۵۲، ۵۶، ۵۸، ۵۹، ۶۶، ۶۸ و ۷۰ می‌باشند. انواع ۶ و ۱۱ که سبب ایجاد زگیل تناسلی می‌شوند به ندرت به سرطان منتهی می‌شوند.

HPV در بروز درصد قابل توجهی از سرطان‌های مقعد (۹۰-۷۱٪) به دنبال رابطه جنسی مقعدی، سرطان پست گلو (اوروفارنکس) موارد به دنبال رابطه جنسی دهانی (۶۰٪ تا ۷۰٪) و سرطان دستگاه تناسلی متعاقب رابطه جنسی واژینال (۶۳-۴۳٪) نقش دارد.

شیوع HPV چقدر است؟

HPV بسیار شایع است. بر اساس گزارش مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌ها (CDC)، اکثر مردان و زنان آمریکایی در طول زندگی خود حداقل به یک نوع ویروس HPV مبتلا می‌شوند. در برخی موارد کم خطر، بدن بیماری را محدود می‌کند و علائم بالینی خاصی به وجود نمی‌آید. HPV چه سرطان‌زا باشد و چه غیر سرطان‌زا تا سن ۵۰ سالگی، از هر ۵ زن حداقل ۴ نفر در یک مقطع از زندگی خود به HPV مبتلا می‌شوند.

علائم ابتلا به HPV چیست؟

بسیاری از افراد آلوده به HPV از این امر بی‌اطلاع هستند، زیرا معمولاً سیستم ایمنی بدن طی ۲ سال به طور طبیعی عفونت را از بین می‌برد. علائم می‌توانند هفته‌ها، ماه‌ها یا حتی سال‌ها بعد از ابتلا ظاهر شوند. شایع‌ترین تظاهرات بالینی عفونت ایجاده شده توسط این ویروس، زگیل تناسلی است. زگیل تناسلی معمولاً به صورت ضایعات منفرد یا متعدد شبیه خال گوشتی یا پاپول ظاهر می‌شود. زگیل‌ها بدون درد بوده و عوارض خاصی ندارند و ممکن است تنها کمی خارش داشته باشند.

ابتلا به بیماری را چطور می‌توان تشخیص داد؟

تشخیص زگیل تناسلی اغلب بالینی است ولی می‌توان در موارد مشکوک با بیوپسی به تشخیص قطعی رسید. فرد مشکوک به رفتار پرخطر جنسی و دارای علائم بالینی با مراجعه زود هنگام به سیستم درمانی و انجام معاینات و اقدامات تشخیصی و درمانی لازم می‌تواند به حفظ سلامتی خود کمک کند.

ویروس HPV چطور منتشر می‌شود؟

رایج‌ترین راه برای ابتلا به عفونت HPV رابطه جنسی (مقعدی، دهانی و واژینال) با فرد آلوده است. عفونت همچنین می‌تواند از تماس پوست به پوست با نواحی آلوده به HPV به دست آید. یک فرد ممکن است از ابتلای خود به HPV بی‌خبر باشد و ناخودآگاه HPV را به فرد دیگری منتقل کند. HPV به راحتی از طریق تماس پوست به پوست در طول فعالیت جنسی منتقل می‌شود. حتی اگر کسی دخول نداشته باشد، باز هم می‌تواند HPV داشته باشد.

الگوهای انتقال HPV کدام است؟

۱. خودتلقیح: خودتلقیح بین نواحی تناسلی و دهانی یا مقعدی از طریق دست‌ها یا ریزش ویروس رخ می‌دهد.
۲. انتقال مادر به نوزاد: شیوع بالای HPV در زنان باردار جوان، با HPV در نمونه‌های جفت و نوزادان مشاهده شده است. اگرچه روش دقیق انتقال به‌طور کامل شناخته نشده، اما انتقال HPV در دوران بارداری ممکن است از طریق جفت، خون بند ناف یا شیر مادر رخ دهد. همچنین، انتقال عمودی ممکن است در حین زایمان واژینال یا سزارین و حتی قبل از بارداری از طریق شریک جنسی مرد اتفاق بیفتد.
۳. انتقال بین‌فردی: انتقال HPV از طریق رابطه جنسی دهانی، مقعدی و همچنین تماس غیرمستقیم از طریق دست یا تماس‌های پوست به پوست صورت می‌گیرد. بوسیدن عمیق یکی از مسیرهای مهم انتقال HPV دهانی است. همچنین، تماس‌های جنسی دهانی با افراد آلوده، به‌ویژه در بین افراد همجنس‌گرا، خطر انتقال را افزایش می‌دهد. هرچند استفاده صحیح از کاندوم و داشتن تعداد محدود شرکای جنسی می‌تواند احتمال قرارگیری در معرض HPV را کاهش دهد، پرهیز جنسی به‌عنوان مطمئن‌ترین روش پیشگیری از HPV محسوب می‌شود.

۴. تماس پوست با پوست: اصلی‌ترین مسیر انتقال HPV از طریق تماس پوست به پوست یا تماس پوست با مخاط است. هرچند دخول جنسی مستندترین مسیر انتقال است، اما این ویروس می‌تواند از طریق تماس تناسلی بدون دخول جنسی نیز منتقل شود. ساییدگی‌های کوچک در پوست به ذرات HPV اجازه می‌دهند تا به لایه پایه سلولی نفوذ کنند.

استفاده از کاندوم از ابتلا به HPV کاملاً جلوگیری نمی‌کند